

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1590

Vragen van de leden **Irrgang** en **Van Bommel** (beiden SP) aan de ministers van Buitenlandse Zaken, van Defensie en van Financiën over *wapenleveranties aan Griekenland* (ingezonden 13 januari 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken), mede namens de minister van Defensie en de minister van Financiën (ontvangen 17 februari 2012).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Rüstungsindustrie Schöne Waffen für Athen» uit het Duitse blad Die Zeit van 7 januari 2011?¹ Hoe schat u de kans in dat Griekenland na afronding van het tweede hulppakket over zal gaan tot de aanzienlijke en nutteloze aanschaf van onder meer Leopard tanks, Eurofighter vliegtuigen, onderzeeërs en fregatten ter waarde van miljarden euro's? In hoeverre staat het Griekenland vrij om over te gaan tot zulke aanzienlijke wapenleveranties?

Antwoord 1

Ja.

In de Griekse overheidsbegroting is in 2012 een bedrag van € 1 miljard voorzien voor defensie-investeringen, waaronder wapenaankopen. Hiervan is € 400 miljoen gereserveerd voor bestaande contracten. Het overige deel kan besteed worden aan vervanging of tweedehands aankopen, evenals de aanschaf van munitie. Ten opzichte van 2009 is het totaalbedrag met meer dan 50 procent gedaald.

De Griekse overheid is verantwoordelijk voor de veiligheid van Griekenland. Griekenland weegt zelf het belang van het veiligheidsbeleid t.o.v. andere verantwoordelijkheden van de Griekse overheid. De Griekse begroting wordt in algemene zin steeds door de «Trojka» van IMF/EC/ECB gecontroleerd.

Vraag 2

Wanneer is er formeel sprake van een nieuw contract voor wapenleveranties?

¹ «Schöne Waffen für Athen», Die Zeit, 7 jan. 2012, <<http://www.zeit.de/2012/02/Ruestung-Griechenland/seite-1>>

Antwoord 2

Er is een nieuw contract voor wapenleveranties, wanneer dit een nieuwe transactie en dus geen *after sales* of retour na reparatie betreft. Wanneer het een verlenging of opvolging van een eerder afgesloten overeenkomst betreft, is er geen nieuw contract.

Vraag 3

Klopt het dat de Duitse regering, zoals in het artikel uit Die Zeit wordt beweerd, druk heeft uitgeoefend op Griekenland, ondanks de zware bezuinigingen waar het land voor staat, toch de aankoop van Duitse wapens voort te zetten?

Antwoord 3

De informatie kan dezerzijds niet worden bevestigd.

Vraag 4

Bent u bekend met eventuele afspraken die in de marge van een eurotop zijn gemaakt tussen Merkel en Sarkozy enerzijds en de toenmalige Griekse premier Panandreou anderzijds om lopende wapenbestellingen na te komen of om zelfs nieuwe bestellingen af te sluiten?

Antwoord 4

Nee.

Vraag 5

Klopt het dat er door de regering vergunningen zijn afgegeven in de eerste helft van 2010 voor de levering van componenten (categorie B10) ter waarde van 52,6 miljoen euro aan Griekenland?² Gaat het hier om vergunningen van het bedrijf Thales? Is het zo dat deze componenten deel uitmaken van de bestellingen beschreven in Die Zeit? Is de regering betrokken bij de lobbyactiviteiten van Duitsland in Griekenland? Zo ja, wanneer en door welke regeringsvertegenwoordiger?

Antwoord 5

De vermelde waarde van € 52,6 miljoen is geheel toe te schrijven aan een vergunning voor de levering van radarsystemen, C3-console's en toebehoren ten behoeve van de laatste twee nog op te leveren schepen van de Roussen-klasse. Deze klasse van uiteindelijk zeven schepen, waarvan er vijf in de vaart zijn, is en wordt in Griekenland gebouwd in samenwerking met en op basis van een ontwerp van een Britse werf. Deze levering staat derhalve los van de eventuele transacties die in het bericht van Die Zeit aan de orde komen.

Vraag 6

Klopt het verder dat de Griekse regering afgelopen najaar de eerste stappen heeft ondernomen om amfibische infanterie aanvalsvoertuigen van het type AAV7A1 aan te schaffen van de VS, terwijl de Griekse strijdkrachten al over grote aantallen van dergelijke voertuigen beschikken?³ Zo ja, bent u bereid om aan uw Griekse collega te vragen met welk doel deze wapensystemen worden aangeschaft? Gaat het hier om nieuwe voertuigen of om tweedehands voertuigen inclusief renovatieprogramma's? Wat is de waarde van de afspraak om alleen nog tweedehands materieel aan te schaffen – zie het antwoord van 11 oktober 2011 op de vragen 1 en 4 van Vragen van de leden Irgang en Van Bommel (beiden SP) van 19 september 2011 – wanneer Griekenland wel geld aan dure renovatieprogramma's voor tweedehands materieel uit kan geven?⁴

² Ministerie van ELI en ministerie van Buitenlandse Zaken, Het Nederlandse wapenexportbeleid in 2010 – Rapportage over de uitvoer van militaire goederen, p. 19.

³ «The U.S. approved to grant 400 M1A1 Abrams to Greece», Defence Greece, 3 okt. 2011, <<http://www.defencegreece.com/index.php/2011/10/the-u-s-approved-to-grant-400-m1a1-abrams-to-greece/>>

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, Aanhangsel van de Handelingen 278.

Antwoord 6

Griekenland heeft voor zover de regering bekend geen *letter of request* aan de Verenigde Staten opgesteld om het verwervingsproces voor deze voertuigen te kunnen initiëren.

Vraag 7

Hebben de door uw beschreven strenge salarismaatregelen in het kader van de bezuinigingen op het budget van het Griekse ministerie van defensie in uw antwoord van 11 oktober 2011 op de zojuist vermelde vragen plaats gevonden? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de Vijfde Review waarin wordt gesteld dat de new uniform wage grid for public employment vooralsnog niet geldt voor o.a. de militaire sector?⁵

Antwoord 7

Ja, de eerder beschreven salarismaatregelen hebben plaatsgevonden; dit blijkt uit gegevens van het Griekse ministerie van Financiën. De militaire sector in Griekenland heeft zijn eigen beloningsstructuur. De maatregelen die genomen zijn, zijn evenredig aan de strenge salarismaatregelen die voor de publieke sector zijn genomen.

Vraag 8

Kunt u een overzicht geven van de Griekse uitgaven aan Defensie van de afgelopen vijf jaar, zowel absoluut als in percentage van het BBP, waarbij tevens een vergelijking wordt gemaakt met de overige EU-landen? Klopt het dat Griekenland wat betreft defensie-uitgaven als percentage van het BBP tot de Europese top behoort?

Antwoord 8

Uit de overheidsbegroting kan worden opgemaakt dat de Griekse defensie-uitgaven de afgelopen vijf jaar zijn gedaald van bijna 6 miljard in 2007 naar ruim 4 miljard in 2012. Voor investeringen geldt dat het bedrag is gedaald van bijna 1.9 miljard in 2007, naar 1 miljard in 2012. Als gevolg van de financiële crisis hebben de bezuinigingen door Europese landen op overheidsuitgaven – en dus ook in Griekenland – een neerwaarts effect op militaire uitgaven.

Uit vertrouwelijke informatie van de NAVO en uit de gegevens van het SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute) blijkt dat de Griekse defensie-uitgaven tot de Europese top behoren.

Vraag 9

Klopt de bewering in het artikel van Die Zeit dat de uitgaven aan defensie in 2012 zullen stijgen, terwijl de sociale uitgaven met zo'n 9% verder zullen dalen?

Antwoord 9

Uit de begrotingscijfers (zie het antwoord op vraag 8) blijkt dat de uitgaven op defensiegebied in 2012 verder zullen dalen.

Vraag 10

Klopt het bericht in het blad Der Spiegel⁶ dat de Franse regering «gratis» fregatten aan Griekenland wil leveren? Zo ja, betekent dit niet dat de operationele kosten in de vorm uitrusting, reserve onderdelen, training etc. op de Griekse defensiebegroting zullen drukken? Bent u bereid om de Griekse regering te vragen om welke reden ze zulke uitgaven doen in het licht van de economische crisis?

Antwoord 10

De informatie kan dezerzijds niet worden bevestigd.

⁵ Europese Commissie, The Economic Adjustment Programme for Greece – Fifth review, oktober 2011, p. 23.

⁶ «Franzosen wollen Gratis-Fregatten an Griechenland liefern», Der Spiegel, 16 okt. 2011, <http://www.spiegel.de/politik/ausland/0,1518,7_92028,00.html>

Vraag 11

Is het mogelijk dat de Griekse wapenaanschaf verband houdt met al lang oplopende spanningen in de oost Middellandse zee rondom Cyprus en met Turkije?⁷ Bent u van mening dat wapenexporten naar Griekenland de spanningen in de regio nodeloos verhogen? Zo ja, bent u bereid om een oproep te doen in de EU en NAVO voor een moratorium op de verkoop van wapensystemen aan Griekenland?

Antwoord 11

Het is aan de Griekse regering om haar veiligheidsbeleid vorm te geven, alsook de prioriteiten vast te stellen voor de strijdkrachten en daarmee ook in het doen van investeringen.

Vraag 12

Deelt u de mening dat zelfs na de besparing in 2011 op de defensiebegroting, Griekenland nog steeds veel te veel geld uitgeeft aan defensiematerieel dat niet nodig is, terwijl het land in een diepe economische crisis verkeerd waarbij de bevolking zwaar wordt getroffen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Ik verwijs u naar mijn antwoorden op vraag 11 en vraag 1.

⁷ «Cyprus-Turkey gas dispute escalates», euobserver, 23 sept. 2011, <<http://euobserver.com/15/113721>>